

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 2

FACULTY OF FINE ARTS
STUDIO PAINTING 2

OSOBNÍ TÉMA
PERSONAL TOPIC

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

TAMARA VLČKOVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

MGA. LUDĚK RATHOUSKÝ

BRNO 2013

1.

Baví mě moment, kdy rozhoduju o míře odhalení. Baví mě mít moc sdělit jen to, co chci, hrát si s tím, že příběh není jednoznačně čitelný. Některé věci naznačit, nechat vznikat dvojsmysly. Můžu – ale nemusím – něco prozradit.

Je to terapie a předmětem je strach z hlouposti i chuť odhalovat se. Boj mezi úlevou z toho, říct na sebe víc než lidi běžně říkají a mezi strachem na sebe některé věci prásknout. Proč se chlubit třeba svými zlovyky, slabostmi nebo špatnými činy.

Ale potřeba vstřebat traumata z minulosti to zobrazování osobních záležitostí kresbami odstartovala.

A já jsem zjistila, že traumata z minulosti se nezbavím, když se nezbavím traumata současných, uměleckých, sociálních. A tak jsem nějak přistoupila na to, kdo jsem. Pořád s tím bojuju, ale v něčem už mě ta trapnost baví, pocit, když někdo listuje knížkou a narazí na osobní, přiblížený obrázek a já jsem u toho. Možná se v některých případech začínám odosobňovat. Čím víc jsem se odhodlala ukázat, tím to je lehčí.

Jsem docela uzavřený člověk a ukazovat osobní věci mi vždycky přišlo hloupé. A moje představa o umění byla, že by mělo být hlavně chytré. A to znamená obecné, týkat se všech, předávat něco důležitého – musí dávat smysl. Vždycky jsem si říkala, proč by měly diváka zajímat nějaké soukromé pocity a zážitky. Ale když se mi začalo dařit se od toho tlaku odpoutávat a prostě jen kreslit, začalo se mi dařit vidět i tyto „soukromé věci“ víc zvenku. Uviděla jsem, že to co sděluju, není jen osobní, jsou to situace, které působí povědomě, předávají takovou informaci, kterou si pozorovatel přivlastní a přetvoří. Pohled na umění se mi trochu změnil: umělci předávají informace, týkající se témat, která je zajímají. Co vidí okolo sebe. Všechno se může týkat jejich životů a tudíž umění. Záleží na úhlu pohledu, na opravdovosti zájmu, na schopnosti předávat.

Mě osobně zajímá jednoduchá otázka: co dává smysl. Zajímají mě běžné každodenní situace. Zajímá mě lidské tělo. Vkládám ho do různých sociálních situací, jsou tu momenty neporozumění, trapnosti, samoty, studu – vyjádřené pohyby a doteky, jejich náhražkami, jejich rozdíly – dotyky léčebné, dotyky blízkých, pohyby sportovní, sexuální... Důležitá je konstelace lidí a věcí a postoj, gesto, které vytváří příběh. A nejdůležitější je osobní dialog – s divákem, dílem, člověkem.

2.

Od malby ke kresbě jsem se dostala v momentě, kdy jsem potřebovala vyjádřit něco osobního, intenzivního. Přišlo to samo. Až poté jsem si uvědomila, jak mě plátno omezovalo. Ohraničeností, tím, že se člověk snaží o „velké formy“ a nechce je pokazit, médiem, které sebou nese spoustu formálních problémů, do kterých jsem se zamotávala. Vytvářela jsem si spoustu očekávání, které mě dusily, nedokázala jsem být spontánní, příliš jsem řešila výběr témat. Odpoutání od toho mi pomohlo uvolnit se k zobrazování čehokoliv, co mě napadá a čím se zabývám.

Ke knize vedlo všechno přirozeně. Vyzkoušela jsem instalace kreseb, zavěšených na zdi v rámech, ale sdělení funguje lépe, když jsou kresby pohromadě a přitom postupně za sebou. Intimita při prohlížení knížky o samotě vyhovuje více informacím, které předávám. Formální stránka je přizpůsobená sdělení kreseb, využívám podobnost deníku. A kniha prostě víc vyhovuje příběhovosti.

Knihy jsou v instalaci dvě. V první s názvem „Stáhla jsem hlasitost, až nebylo nic slyšet,“ ukazují traumatické situace spojené s mou vlastní minulostí. Jsou to osobní příběhy, zabarvené emocemi. Některé kresby jsou snahou o zobrazení konkrétních vzpomínek, v jiných jsou vzpomínky naznačeny jen symbolicky ve snaze vyjádřit obecnější pocit. Jiná linie se týká otázky smrti a kliše, která lidé používají, když o „existenciálních“ věcech mluví. Tato kliše nezesměšňuju, ukazuju situace, kdy se lidé nedovedou vyjádřit líp, říkají obecné pravdy a zároveň jsou upřímní. Celkově míchám skutečnost, sny, představy, otázky – vybírám si to, nad čím se pozastavuju, co se mě dotkne, zarazí, z čeho mám strach. Některými kresbami shazuju sebe a své výpovědi.

V druhé knize je terapeutická linie víc skrytá. Obsahuje především symbolické situace, týkající se tělesnosti. Absurdní situace, v kterých tělesnost slouží jako způsob sociálního kontaktu, nebo nahrazuje to, kde kontakt není. Na minulost se v ní nezaměřuju.

Instalace je očištěná od všech nedůležitých prvků. Původně měly být její součástí kromě knih ještě

kresby na stěně, animace a různá prostorová omezení, překážky. Ale byl by to prostor zahlcený informacemi. Kresby a animace by odváděly pozornost od vlastního sdělení v knihách a překážky v instalaci by zase působily jako doslovná metafora toho, že „dostat se dovnitř je těžké“. Všechno jsem zahodila. Uvědomila jsem si, co je nejdůležitější, a podle toho jsem vymyslela způsob, jakým chci předat zprávu. V čistém prázdném prostoru bude ohraničené místo pro knihy, diváci budou přistupovat jednotlivě, díky „návodu“.

Vznikne osobní prostor pro prohlížení kreseb. Veškerá pozornost patří knihám s kresbami. Přemýšlela jsem, jak je instalovat, aby nepůsobily jako designové výrobky nebo muzejní exponáty. Tímto odpadly i možnosti skleněných vitrín, polic a různých soklů a stolů. Do instalace nic nepatří. O to důležitější bude vyčištění prostoru a řešení materiálových i barevných detailů místnosti, stěn, podlahy.

3.

Známí, kteří shlédli moje kresby, jsou překvapení mírou otevřenosti. Někteří reagují na situace záměnou za vlastní zkušenosti a nacházejí povědomé obrazy ze svých životů. Jsem zvědavá na ostatní.

Je těžké to odhalit vlastní rodině.

Ale je osvobozující vizualizovat niterné pocity, do té doby abstraktní. Řešit vše na papíře. Formulovat své otázky v symbolických kresbách. Sebereflexe. Poznávání sama sebe.

A světa.

